

AZ IFLA, A FID ÉS A KÖNYVTÁROS EGYESÜLETEK

Az IFLA

1971. évi közgyűlésén elfogadott határozatok

A közgyűlésről lapunk 1971. évi 4. számában már részletesen beszámoltunk. Tekintettel azonban arra a fokozott érdeklődésre, amely hazánkban az IFLA budapesti kongresszusa alkalmával a szervezet működése iránt megnyilvánul, teljes szövegükben leközöljük – az IFLA News (38.no., 1971. nov. 8–12. p.) nyomán – az egyes bizottságok határozatait is. A fordítást NAGY Péter készítette.

EGYETEMI KÖNYVTÁRAK ALSZEKCIÓJA

1. Az alszekció, miután tanulmányozta átfogó utmutató összeállításának lehetőségét a disszertációk és más egyetemi dokumentumok hozzáférhetőségéről, s meg van győződve arról, hogy egy ilyen kalauz hasznos lenne az egyetemi könyvtárak számára, kéri, hogy szerezzenek támogatást az UNESCO-tól a terv végrehajtása érdekében.
2. Kéri, hogy szerezzenek támogatást az UNESCO-tól az egyetemi könyvtárak hatékonyságára vonatkozó vizsgálathoz. (Lásd IFLA Annual 1969. 55.p.)
3. Ismételten hangsúlyozza a fejlődő országok egyetemi könyvtáraival foglalkozó regionális konferenciák összehívásának jelentőségét és sürgeti, hogy szerezzenek támogatást az UNESCO-tól a Közel-Keleten, a Távol-Keleten, Nyugat-Afrikában vagy Latin-Amerikában ilyen konferencia megrendezéséhez, amelynek helyszínét az UNESCO-val közösen határozzák meg. (Lásd:

4. Melegen támogatja a Tanácsadó Bizottság azon indítványát, hogy nemzetközi szemináriumot tartsanak a könyvtári szakreferensek feladatairól.

IDŐSZAKI ÉS SZOROZATI KIADVÁNYOK BIZOTTSÁGA

A bizottságnak négy célja van:

1. Ismertetni az időszaki és sorozati kiadványok terén alkalmazott új technika legújabb fejlődését,

2. Közreműködni az időszaki és sorozati kiadványok bibliográfiáinak elkészítésében; ide tartozik a) a „Bibliography of national directories of current periodicals” időszerű változatának kiadása, b) a hirlap-munkacsoport tervezete (amely csak publikált formában válhat igazán hasznossá).

3. Kidolgozni, az ISBD-hez (International Standard Bibliographical Description, Nemzetközi Szabvány Bibliográfiai Leírás) csatlakozva, az időszaki és sorozati kiadványok katalogizálási szabványát, tekintettel a gépesítésre és az ISSN (International Standard Serial Number, Nemzetközi Szabvány Periodikumszám) kidolgozására.

4. Részt venni az ISO/TC 46-nak az ISSN beosztására irányuló munkájában, az időszaki és sorozati kiadványok katalogizálásában specializálódott könyvtárosok szempontjainak érvényesítése érdekében.

A közgyűlés azt javasolja az Elnökségnek, hogy hívja fel mindegyik szekció és bizottság figyelmét a statisztikai és szabványosítási bizottság feladatainak új koncepciójára. A Főtitkárságot, a szekciókat és a bizottságokat arra kéri, tájékoztassák a statisztikai és szabványosítási bizottságot minden egységesítési és szabványosítási kísérletről és tervről, annak érdekében, hogy ez a bizottság a FID-del, illetve az ISO/TC 46-tal közös tanácsadó testületet hozzon létre a szabványosítási munka megerősítésére a könyvtárak és a dokumentáció területén.

RÉGI ÉS RITKA KÖNYVEK ÉS DOKUMENTUMOK BIZOTTSÁGA

Elhatározza, hogy

1. folytatni kell a tervezett „International current bibliography of the history of the printed book and the library” (A nyomtatott könyv és a könyvtár történetének kurrens bibliográfiája) munkálatait, annak minél gyorsabb kiadására törekedve.
2. a konzerválási problémákat is be kell venni a bizottság programjába.

Javasolja, hogy

1. az IFLA támogassa a tervezett „International Centre for Conservation” -t, és ajánlja az UNESCO-nak.

KÖNYVTÁRÉPÍTÉSI BIZOTTSÁG

1. 1973-ban, Rómában nemzetközi szakértői találkozó megtartását tervezik a nemzeti könyvtárak épületeinek tervezésével kapcsolatban.
2. Elhatározták, hogy állandó tanácsadó bizottságot alakítanak.

Az ülészak eredményeképpen a következő határozatokat fogadták el:

1. A bizottság következő, 1972-ben Budapesten tartandó találkozásának fő témája a használók bibliográfiai információszükségletének tanulmányozása és a használók bibliográfiai képzése. Ez a téma összhangban van az IFLA 38. ülésének központi témájával és a Nemzetközi könyvévvel.

2. A bizottság elfogadta azt a javaslatot, amely szerint tanulmányozni kell a fejlődő országok bibliográfiai helyzetét és gyűjteni kell az irodalmat annak érdekében, hogy az ezen országokban folyó bibliográfiai tevékenységről a jövőben felmérést lehessen végezni.

3. A bizottság elhatározta a következő problémák tanulmányozását is:
 - a) a kormány- és nem hivatalos szervek (UNESCO, IFLA) befolyása a kurrens bibliográfiai tájékoztatásra,
 - b) a bibliográfiai tájékoztatás helye a természettudományi-műszaki és társadalomtudományi tájékoztatási rendszerekben és hálózatokban (pl. UNISIST),
 - c) a bibliográfusi hivatás és képzés.

4. A nemzetközi bibliográfiai ellenőrzés és az UNISIST fejlesztésének jobb összehangolása és hatékonysága érdekében a bizottság arra kéri az IFLA Elnökségét, hogy szervezzen állandó munkacsoportot a bibliográfiai, katalogizálási és gépesítési bizottság elnökeiből vagy titkáraiból. Ennek a munkacsoportnak az lesz a fő feladata, hogy összeállítsa valamennyi IFLA-szekció és bizottság e téren végzendő munkájának összehangolt programját.

5. A Bizottság arra kéri az IFLA Elnökségét, építsen ki szorosabb kapcsolatot az UNESCO-val annak érdekében, hogy az utóbbi szervezet használhassa kiadványaiban (pl. Bibliographic services throughout the world) a bizottság anyagát.

1. NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS

A KÖNYVTÁRI TERMINOLÓGIA SZABÁLYOZÁSÁRA

A bizottság rámutat a könyvtári terminológia szabályozásának problémáival kapcsolatos kutatásban a lehető legátfogóbb nemzetközi együttműködés fontosságára; ezt a könyvtári elmélet és gyakorlat területén a széles körű tapasztalatsere egyik feltételének tekinti. Nagyra becsüli és nagyon fontosnak tartja az UNESCO, a FID és az ISO hasznos kezdeményezését a tájékoztatási munkában használt kifejezések többnyelvű szótárainak összeállítására. Az IFLA által a könyvtári terminológia területén végzett hasonló kutatás elő fogja segíteni a könyvtári szakemberek között fennálló nyelvi kommunikációs határok legyőzését.

A bizottságnak az a véleménye, hogy a következő 2–3 évben meg kell szervezni a legfontosabb, alapvető könyvtári szakkifejezések (25–30) összehasonlító szótárának összeállítását, amely rövid magyarázatokat tartalmaz és az egyenértékű kifejezéseket a lehető legtöbb nyelven, nemzetközi együttműködés alapján, az UNESCO, a FID és az ISO támogatásával. A munkának már az első szakasza is nagy segítséget jelent az összehasonlító könyvtártudományoknak.

A bizottság azzal bizza meg az elnököt, hogy az IFLA Elnökségével történt megegyezés után speciális könyvtári terminológiai munkacsoportot alakítson és úgy szervezze meg ennek a csoportnak a munkáját, hogy az alapvető könyvtári szakkifejezések összehasonlító szótárának első változatát megvitatásra benyújthassa az IFLA 1973-ban tartandó 39. közgyűlésén.

2. A BIZOTTSÁG PLENÁRIS ÜLÉSÉNEK PROGRAMJA AZ IFLA 38. KÖZGYŰLÉSÉN, 1972-BEN

Tekintettel arra, hogy az 1972. évet az UNESCO Nemzetközi könyvévnek nyilvánította, a könyvtárelméleti és kutatási bizottság támogatja azt a javaslatot,

hogy az IFLA 38. közgyűlését – a plenáris ülést és a szekciók, illetve bizottságok üléseit egyaránt – „A könyv és az olvasás a jelenkori társadalomban” problémának szenteljék, így általánosítsák nemzetközi méretekben azokat a tapasztalatokat, amelyeket az ipari és a fejlődő országokban a könyvek művelődési és oktatási célokra való felhasználása terén szereztek.

Célszerűnek tartja a bizottság azt, hogy 3. plenáris ülésén, amelyre az IFLA 38. közgyűlésén kerül sor, a könyv- és olvasásszociológia helyzetének és kutatási módszereinek problémái szerepeljenek.

A bizottság véleménye szerint az említett problémák széles körű megvitatása elősegíti a könyvtártudomány elméleti színvonalának emelését és hozzájárul a könyvtártudomány területén a korszerű kutatási tapasztalatok nemzetközi cseréjéhez.

3. A KÖNYVTÁRELMÉLETI ÉS KUTATÁSI BIZOTTSÁG EGYÜTTMŰKÖDÉSE A FID-DEL AZ INFORMÁCIÓELMÉLET TERÜLETÉN

Az IFLA könyvtárelméleti és kutatási bizottsága hangsúlyozza annak jelentőségét, hogy megszilárdítsák a FID információelméleti bizottságával fennálló munkakapcsolatokat. Ennek megvalósítása érdekében hasznosnak tartja a következő lépéseket:

- a) a két bizottság közötti együttműködés két vagy három éves hosszú lejáratu programjának kidolgozását,
- b) a két bizottság együttes ülésének előkészítését és megszervezését 1973 elején, a szóbanforgó kutatási problémáknak, valamint a könyvtár- és tájékoztatástudomány elhatárolására és integrálására alkalmas lehetőségeknek és eszközöknek megvitatására.

4. A BIZOTTSÁG MUNKABIZOTTSÁGA

Tekintettel arra, hogy a könyvtártudományi problémák megoldására irányuló nemzetközi együttműködés a szakértők között szorosabb és rendszeresebb kapcsolatokat kíván meg és az IFLA konferenciák alkalmával tartandó plenáris ülések gondos előkészítést és véleménycserét igényelnek, a könyvtárelméleti és kutatási bizottság:

- a) hasznosnak tartja egy könyvtárelméleti és kutatási állandó munkabizottság létrehozását a könyvtárosegyesületek és nagy tudományos központok képviselőiből (13–15 taggal),
- b) felhívja az IFLA Elnökségének figyelmét arra, hogy közgyűlések között célszerű volna rendszeresen összehívni a munkabizottságot.

UNISIST -MUNKACSOPORT

Az ad hoc UNISIST-munkacsoport azt javasolja, hogy ismerjék el hivatalosan, de nevét változtassák „Dokumentációs és Könyvtártudományi Kutatási és Fejlesztési Munkacsoport”-ra.

Továbbra is közvetlenül a munkacsoport tevékenységének témakörébe vág mindenféle, az UNISIST-tel kapcsolatos tevékenység, de kifejezetten ide tartozik az a munka is, amelyet már előzőleg végzett a FID, az UNESCO-val együttműködve, a dokumentációs és könyvtári munka kutatására és fejlesztésére vonatkozó információk gyűjtése terén. Mindenképpen igyekszik kerülni az átfedést a könyvtárelméleti és kutatási bizottság munkájával. Kezdeti összetétele – fenntartva a szükségnek megfelelően a kooptálás jogát – ez volna: A. J. Evans elnök, F. E. Mohrhardt, G. Pflug, W. Lingenberg, A. J. van Wesemael.

A könyvtárosképzési bizottság javasolja, hogy az IFLA Elnöksége fogadja el elvben a nemzetközi könyvtárosiskola gondolatát, és — lehetőség szerint a FID-del közösen — kérje az UNESCO támogatását egy alapos előkészítő kutatáshoz. A támogatás megszerzése esetén ki kell kérni a bizottság véleményét a kutatást végző esetleges személyekre és a munka természetére vonatkozóan.

A FEJLŐDŐ ORSZÁGOK MUNKACSOPORTJA

Meg kell alakítani a fejlődő országok bizottságát (ezt a kifejezést később „munkacsoport” -ra módosították — az angol szöveg szerkesztőjének megjegyzése), amely koordináló szervként szolgálna az IFLA többi szekciója és bizottsága számára, s fórumot biztosítana a fejlődő országokat kölcsönösen érdeklő problémák megvitatására. A bizottság az IFLA Elnöksége egy tagjából, valamint az egyes régiók — Ázsia, Délkelet-Ázsia, Afrika és Latin-Amerika — egy-egy képviselőjéből állhat. Első feladata az lesz, hogy számba vegye a fejlődő országok könyvtárainak fő problémáit és megfontolja, milyen lehetőségek nyílnak megoldásukra az IFLA keretei között.

Aláírók: J. S. Soosai, a malaysiai Könyvtáros Egyesület elnöke, D. Cornelius, a ghanai Könyvtáros Egyesület elnöke, C. T. Li, a kínai (Tajvan — a szerk.) Könyvtáros Egyesület képviselője (összehívó), A. G. T. Ofori, a ghanai Könyvtári Igazgatóság vezetője.

— . . . —